

Korkeakoulututkintojen kehittämistarve kauppatieteellisellä alalla

Professori Ilkka Virtanen
Vaasan yliopisto, kaupallis-tekninen tiedekunta

Kauppatieteellisen alan valtakunnallinen tapaaminen
Turun kauppakorkeakoulu, 22.–23.8.2000

Sisältöhahmotelma

- Tutkintorakenteet korkeakoulusektorilla
- Sisällöllisiä kysymyksiä
- Opetusjärjestelyyn liittyviä kysymyksiä
- Student management

Tutkintorakenteet korkeakoulusektorilla

- Yliopistotutkinnot ja -koulutus
 - Peruskoulutus
 - Kauppatieteiden kandidaatti
 - Kauppatieteiden maisteri
 - Tieteellinen jatkokoulutus
 - Kauppatieteiden lisensiaatti
 - Kauppatieteiden tohtori
 - Ammatillinen täydennyskoulutus
 - MBA, eMBA (eivät tutkintoja)
- Ammattikorkeakoulututkinnot
 - Perustutkinto
 - Tradenomi
 - Jatkotutkinto (suunnitteilla)
 - Amk-jatkotutkinto (?)
 - Ammatillinen täydennyskoulutus
 - ?

Tutkinnoista

- Kauppatieteiden kandidaatti
 - Työmarkkinakelpoisuus loppututkintona
 - Kilpailuetu työmarkkinoilla tradenomiin nähden, onko sitä (käytännönläheisyys, tieteellinen ote)?
 - Tärkeä, välttämätönkin, kansainväliseen vaihtoon meneville
 - Ylioppilaalla ei maisteriopiskelijan statusta
 - Välitutkintona alan kotimaisessa järjestelmässä
 - Miksi ja mihin tarpeeseen?
 - Välillä työelämäkokemusta, toimiiko?

- Koulutusyksikön vaihto, kokonaisuuden kannalta perusteltu?
- Kauppatieteiden maisteri
 - Yksiselitteisesti alan pääasiallinen perustutkinto
 - Profiloit koulutuksen yliopistokoulutukseksi
 - Opetuksen ja tutkimuksen yhteys
 - Koulutuksen painopiste maisterikoulutukseen
 - Rekrytointikanavien monipuolistaminen
 - Rekrytointi aina maisterin tutkintoon
 - Koulutuksen eriyttäminen kanavan mukaan
 - Tradenomeille erityisohjelma (hyvitysten sijaan), paino tieteellisissä valmiuksissa
 - Toisen alan tutkinnon suorittaneille omat ohjelmansa, paino liiketoimintaosaamisessa

Avoimen väylä, normaali ohjelma, opetusjärjestelyissä joustoa?

- Kauppatieteiden lisensiaatti
 - Merkitys tieteellisenä jatkotutkintona säilyy
 - Vapaaehtoinen välitavoite tohtorikoulutuksessa
 - Työmarkkinoiden tunnustama päättötutkinto (yo, amk)
 - Varaa tutkintotason ja nimikkeen yliopistoille
- Kauppatieteiden tohtori
 - Tutkijakoulutuksen pää- ja tavoitetutkinto
 - Rekrytointi ja ohjelmat tohtorikoulutusta varten
 - Yhteistyön voimakas tehostaminen
 - Tutkijakoulujen aseman selkiyttäminen
- Ammatillinen täydennyskoulutus
 - MBA- ja eMBA-opinnot
 - Mahdollisuus akkreditoida erikoistumisopinnoina (kansainvälisesti hyväksytyin kriteerein)
 - Miksi tarvetta ja halua rinnastaa maisterin tutkintoihin?
 - Maksullisena tietoinen sijoittaminen osaksi jatkokoulutusta ongelmallista

Sisällöllisiä kysymyksiä

Ekonomian osaamisen alueet (viite: SEFEn kuvio osaamisalueista)

- Liiketoimintaosaamisen generalisti
 - Perus- ja aineopinnot
 - Liiketaloustieteet (yhtenäinen, ongelma- ei oppiainelähtöinen tarkastelutapa)
 - Yleiset talousaineet, ml. menetelmät (integraatio ydinalueeseen)
 - Kielet (integraatio ydinalueeseen)
- Oman erityisalan specialisti
 - Syventävät opinnot
 - Gradu
- Tieteellinen orientaatio
 - Merkonomi: kaupallis-käytännöllinen
 - Tradenomi: kaupallis-teoreettinen
 - Ekonomi: kauppatieteellinen

- Välineelliset taidot (skills)
- Henkilökohtaiset ominaisuudet

Opetusjärjestelyyn liittyviä kysymyksiä

- Kokopäiväopetus/opiskelu
- Muuntokoulutustyyppinen (viikonvaihte) opiskelu
- Jaksottainen kokopäiväopiskelu ("MBA-tyyppinen")
- Etäopiskelu- ja verkkoratkaisut
- Täydennyskoulutuksen ja perusopetuksen yhteensovittaminen (elinikäisen oppimisen järjestelmän luominen)

Student management

- Tietopohja opiskelijoista
 - Nykyiset tilastot opiskelijoista pääosin poikkileikkaustyyppistä
 - Rekrytointivaihe
 - Valmistumisvaihe
 - Työelämään sijoittumisvaihe
 - Opiskelijakohtainen aikasarjatilastointi puuttuu (pl. opintorekisteriote)
- Opintojen ohjausprosessi
 - Alku hyvin järjestyksessä (opiskelijatutorit)
 - Graduvaihe tiukassa ohjauksessa
 - Normaalisti etenevien osalta, "roikkujen" systemaattinen hallinnointi järjestämättä
 - Keskivaihe järjestämättä
 - Omaopettaja/tutor -järjestelmät
 - Opiskelijan vuosisuunnitelmat
 - Opiskelijan haltuunotto jo lukiossa
 - Alumni- ja senioritoiminta